

Թիւրք ունեւորներն մը չեն նշանա-
կեր սպանխական հողին վրայ, ըստ ո-
րում Անգլիայացի միակ նպատակն է
նաւակայք չիլնել նաւահանգիստին
ներքին, և ասոր համար կը զոհուի ծո-
վափանց և արդի ամբողջական մէկ
մասը: Մեծն Ռիտտերն ետ կեցած է
ձիւղարկող չորը նաւահանգիստ կա-
տարելու գիտաւորութենէն, որ ա-
ռաջիկայ ամառ տեղի պիտի ունենար:

Ի ՊՈԼԻՏԻԿԱԼ

Յերբանան իշխան հինգշաբթի
փոխէ կեալ Սոփիայէ:

Չանքոփան և կառավարական կու-
սակցութեան միջեւ իրաւաբանութիւն
մը տեղի կ'ունենայ, որուն համեմատ
Պ. Սթանֆորտ լիակատար ազատու-
թիւն պիտի թողու: Չանքոփան քա-
ղաքային խորհրդով և գաւառային
յանձնաժողովոց ընտրութեան մէջ:

Պ. Սթանֆորտ իւր մտերիմներէն
երկու հոգի պիտի զրէկ իրեն արտա-
սովոր ներկայացուցի ի Պերլին, Վինն-
ա, Հոսթ և Լոնտոն: Պոլիպարիոյ կա-
ցութեան վրայ սպառնալի բացատրու-
թիւններ տալու:

Փանիցա հաղարարութիւն և մեղա-
ցաց դատէն ետք Պոլիպարիոյ արտա-
սովոր ներկայարար Տրիթ Սթան-
քին այդ դատարարութեան վրայ ման-
րամասն ծանուցագիր մը պիտի զրէկ-
է: Բանակին մէջ մեծ համակրութիւն
ցոյց կը տրուի Փանիցա հաղարարու-
թիւն:

ԱԶԳԱՍԹԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Գեր. Գրիգորի կայսրական Ալեքսան-
տիս թէն հրաժարած էր ճապին Գա-
րաշխարհի առաջնորդութեան պաշտո-
նէն, սակայն իստու ժողովն իւր վերջին
նստիւն մէջ վաւերացուցած է այդ ընտ-
րութիւնը և միանգամայն որոշած է
հրաւիրել զն. Գեր. Գրիգորի թիւն
որ ընդունի այդ պաշտօնը:

Այն ծրագրոյն մէջ, որ Տոնոսա-
կան Խորհրդոյ ատենադպր Մեծ. Մի-
քան էֆենտի Սեթեան ներկայացու-
ցած է Խառն ժողովոյ վերջին նստին,
առաջարկած է որ իւրաքանչիւր ազ-
գային անհատ երեսփոխանական կամ
Թաղական Խորհրդոյ ընտրութեան չը
մասնակցի, մինչեւ որ չվճարէ իւր
Ազգ. տուրքը:

Ազնուաշուք Ստեփան էֆենտի
Սպարձալեան և Տիգրան Սպարձալեան
շարքով որը Իգորիէն մայրաքաղաք
հասան:

Գերաշնորհ Տ. Գրիգորի կայսր. Ալե-
քսանտիս յառաջիկայ շրջաբարձի (Փետր.
14) Տեառնաւորակ անկէն՝ ըստ արմա-
շուրթեան յատուկ կոտակարգի: Ս. Թա-
ռութիւն կեկեղեցոյ մէջ Ս. Պատարագ
պիտի մատուցանէ փան հողոյ Ալեքսիս-
ցի Ս. Հնուածոնացի դուստր և Սուրբա-
նի Սերգիոյ Առաջի կողակից Թաղուհի
տիկնոջ, որոյ մարմին ամփոփուել է գա-
ւիթ Սուրբ Սեղեցեցոյ:

Ի զիմաց Թաղ. Խորհրդոյ Գում.
գաւառի գործ Ս. Թառութիւն կեկեղեցոյ
Առաջիկայ Ս. Թառութիւն
Տ. Թ. ՅԱՅՈՐԴԱՆՆԵՐ ՍՏԵՓԱՆ ՅԻՔԵԼԵԱՆ

ՄԱՅՈՒՆԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ
ՊԱՐԱՅԱՆԴԵՐ

Սասակաշունչ քամին որ կը սուրբ
շարքով գիշեր Ռեքայի բարձունց վրայ
ու ձիւնախառն անձրեւն որ սայալա-
տակներէ կ'որոգէր, անգոր կեպս կա-
սեցուներու պարտաւերջին ու կրկնա-
բը՝ գունդաւունց Նոր Թառնոյն
գլխին, Բարեկենդանի վերջիններս
գիշերուան գուարժութիւնը զուգ-
գիշերով այս մեծ պարահանգիստին հետ
որ հանգիստի տօնի մը հանգաման-
քէն ունի, Նոր Թառնոյն թիւն մը տը-
ռած էին Շիտակ ձմաւուն, Ողբալի
ժամին առաջ, անսովոր համարմուն-
ք մը կը նշանակէր արդէն Նոր Թառնո-
յն առջեւ, որոյ արտաքին գուռ-
լուսեղէն վերադառնալով մը կը փայ-
լէր, ու ներքին գուռ՝ ճոխ գորգի
մը վրայ արտա- խորհրդաւոր երևոյթ
մը կը կուտար մոից կամարին, Իրիմ-
կաւորը կը շառնէին ամեն կողմէ,
Թեթեման, գաղաքարուն, գուարժութիւն,
Թեթ ԿՅՈՒՆ արձա՛ղ կիսովին լցուած
էր արդէն ու կարող էր կամ էր օթ-
եաներէն յարկ կը բազմէին հնազնե-
տէ բարձր դասու ընտանիքներ փայ-
լուն արդուգործներով, որոց համար
իւրաքանչիւր օթեան սիրուն շրջանակ
մը կը կազմէր, իւր գաղտնի գաղա-
քով, հայկազարդ բաժանումովն ու
ժաշկեփուշտներով: Թառնաբանն ըզ-
դեցած էր արեւելեան դահլճի մը
մը այն երեւոյթով զոր ամեն տարի
սովոր են տեսնել հանգիստականք: Ժա-
ռանքի գործը կը շրջապատէին զան-
ազան կողմէ՝ ճակատը կը փայլէր լու-
սեղէն մահճի մը, և թառնաբանն
արահէն անշատոյ մասը դայաքաղաք-
ապարիթի մը վերածուած էր, որուն
մէջ ձեւացեալ փորթիկ շարտաւանդն

հանգիստի զուտ հատոյթն մտաու-
րապէս 900 ոսկի կը հաշուէ:

Ի ՏԱՐՈՒՆ

Տարանէ փետր. 10 թիւով կը զԵՐ-
ուի առ Լ. Հէրաթ թէ վաթմասնայ
Հայ մը մեռած է, որ քառորդ դար
յառա՛ջ բողոքականութիւն ընդունած
էր, Ունեւոր օրու իսով անուն: Մա-
հէն երկու օր յառա՛ջ կանչելով Թա-
րանքականաց և Հայոց մէկ խնդրի կը
կ'առնու և Հայոց գերեզմանատան
մէջ թաղուելու փափաք կը յայտնէ:
Բողոքականաց և Հայոց մէկ խնդրի կը
ժայի, խնդիրը կը ներկայացուի Ա-
տանայի կուսակալ Շաքիր փաշայի,
որ այն պահուն ի Տարանէ կը գտնուէր,
և քրիստոնէից հասարակութեանց
պետերն ի ժողով գումարելով, անոնց
որոշումն կենթարկէ, ժողովը կ'որոշէ
որ Հայոց գերեզմանատան մէջ թաղ-
ուի ըստ իւր փորձին կամաց: Երկուց
հասարակութեանց մէջ խաղաղութիւն
ըն պահպանելու համար, փայան շատ
մը գործ կը զրկէ խաղաղութեան հետ,
որք իրենց հրացանները գլխիվար
բաժած էին ի նշան սգոյ, իւր թէ
գորակար մը մեռած էր: Քաղաքին
կէտը կը հետեւէր գաղաղին աղաղա-
կելով Փառախաշմ չոգ եպաւ:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՏՈՒՆՆԵՐ

Առաջին կարգի Մեծախնի պատ-
նաւան տուեցաւ: Գարաւորի ար-
տաքին գործոց նախարար Պ. Վուր-
միլին:

Երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Էնիկե-
րի արքունի կալուածոց յանձնաժո-
ղովն առաջին քարտուղար Բաթիկ
պէլին:

Երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Գ. Գո-
րաբանակի սպայակոյտին տեղակալ-
գնդապետ Սապրի պէլին:

Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Նոյն
սպայակոյտի հաղարարական իգգէթ
Բադրալ պէլին:

Երրորդ կարգի Մեծախնի՝ Կահա-
նաճ Բուրնէ էֆենտի:

Գործերը կարգի Մեծախնի՝ Կայս-
պալատան օթոցարար Շէվքէ էֆեն-
տին:

Ի Բ. ԳՈՒՄԻՆ

Մեծ-Եղարար Քարճը. Գեմալե-
փաշա շարքով առաւում իւր ապա-
րանքէն էրկելով, ու զգալի կայս. պա-
լատ գնաց և ուշ ժամանակ Բ. Գում-
ընաց, որով ելմանոցից յանձնաժո-
ղովի նիստի տեղի չունեցան, Երեւ-
անդամը ամբողջովին ներկայ էին:

Իտալական դեսպան Պառն Պան
շարքով օրը Բ. Գումն երթալով տե-
սակցեցաւ Արտաքին գործոց Վեմ.
Նախարարին և Վեմ. Խորհրդականին
հետ:

ՆԱԽԱՐԱՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Պուլկարական նաւային ընկերու-
թիւն մը կազմուեալ է, Վառնայի,
Պուրկալի և Կ. Պոլսոյ նաւահանգիստ-
ները շղեպաւ բանկցնելու համար,
Պուլկար իշխանապետութիւնը տարե-
կան 100,000 ֆրանքի նպաստ մը յառ-
կացուցեր է ընկերութեան, որ կը
պատրաստուի երեք շղեպաւ գնել:

ԹԱՂԱՅՈՒՆԱՆ ՏՈՒՐԻՔԵՐ

Անցեալ օր ծանուցիւթ թէ Բաղա-
քապետութեան ծրագիր մը մատուց-
ուելով, առաջարկած էր որ չէրիկ,
կենդանի և այլ թաղապետութեան
տուրքեր՝ փոխանակ ամբողջովին մէկ
մարդու տրուելու, զատ զատ վարձ-
արկութեան տրուին զանազան ան-
ձանց, զի այս եղանակ Բաղաքապե-
տութեան շահուոր պիտի ըլլայ:

Այս ծրագիր յանձնուած ըլլալով
Բաղաքապետութեան ժողովին, ան-
գամներէ ոմանք կարծիք յայտնած են
որ այդ տուրքեր, ըստ առաջին, ամ-
բողջովին վարձակալութեան տրուին
եւեթ Տիւնեա Տիմիթիւրի էֆենտի:
Սակայն այն երկրորդական վարձա-
կալը, որք Տիմիթիւրի էֆենտի կը
փորձէր այդ տուրքերն, Բաղաքա-
պետութեան գլխիվոր առաջարկած
են որ, եթէ այդ տուրքեր գատ գատ
վարձակալութեան տրուին, այն շահն
զոր Տիմիթիւրի էֆենտի կ'ստանար
երկրորդ անգամ վարձակալութեան
տուրով զանի պիտի վաւերու ուղղակի
իրենց յանձնուած վարձակալութեան
գնոյն վրայ: Բաղաքապետութեան ժո-
ղովն մտադիր է եղեր, գնէ այս տարի
փորձի համար, այդ տուրքերը գատ
գատ վարձակալութեան տար հրապա-
րակային աճուրդով:

ԱՌԵԻՏՐԱՊԱՆ ԳՈՒՆԱԳԻՐ

Թուրքիոյ և Աւստրիոյ միջեւ վե-
րանորդելի առեւտրական գաղա-
քուն համար կարգեալ խառն յանձ-
նաժողովն ի նիստ պիտի դաժմար վարդ
է պիտի ձեւադրէ բանակցութեանց:
Մէկ քանի օրէն եւս Իտալիոյ հետ
վերանորդելի առեւտրական գաղա-
քուն բանակցութիւնը պիտի սկսի:

ՅԱՆՏԱՐԱՐԱՆԻ ՄԱՅ
ՍԵՐ ԶԻՆՏԵՐԻՔ ՄԱՅՈՒՆ

Օսմանեան կայս. Պանքայի ընդհա-
նուր քննիչ Սեր Զինտէրիք Սմայթ
շարքով օրը յանկարծամահ եղաւ:

Սեր Ֆ. Սմայթ ուրախ գիշեր
զուարթ ժամանակ մը անցուցած էր
բարեկամաց հետ, ու գործի վերա-
դարձը զոհացուցիւ նաւահանգիստ
ստան էր, իր սովորական ժամանակն
կողմն մտած էր: Շարքով առաւում
անհանգստութեան ո՛ր եւ է նշան չէր
երեւել վրան, ու սովորական ժամանակ
Պանքա գնաց, Հոն՝ յայտնեց թէ ստա-
նայ, սակայն կարե-
չտուտ և քանի մը գոր-
ծոց կարգադրութեամբ զբաղելէ յե-
տոյ, Պոլսոյ անցաւ ուր Հանքային Պա-
տուց վարչութեան պաշտօնատեղը
գնաց: Իրեն յանձնուած պաշտօնը
զոհացուցիւ կրկնով կատարելէ յե-
տոյ, Հայաթիս վերադարձաւ: Եւ ար-
դիւնեցաւ յայտնեց ստորեկին որ իրեն
կ'ակնցնէր ձեռք բերուած գոհացու-
ցի կարգադրութեան համար: Իր զը-
բանեան կին մէջ բարեկամաց հետ տե-
սակցելէ յետոյ, Սեր Զինտէրիք Սմայթ
սեղանատուն գնաց ճաշելու և հրա-
մայեց որ ոտորէ բերին: Բայց մաս մը
ուտելուն, պիգից ցոյց տուաւ: Եւ
Պանքայի սպասաւորին ըսաւ որ ար-
գանակ բերէ: Երբ սպասաւորը վերա-
դարձաւ, Սեր Ֆ. Սմայթ գնաւորին
մը վրայ նստած գտաւ, ուր գոհարար
չունէ կ'առնուր և հիւանդ կերեւէր:
Ամբիւրայէս գնաց իմաց տալ ստորէն
Պ. Լա Ֆրանսիէի:

Այս միջոցին, չնչառութիւնը աւե-
լի գոհարարացած ըլլալով, Պ. Լա Ֆր-
անսիք լուր գրեցի Տր. Բաթիէրընը,
ու ամբողջապէս դեղադրած մը կոչել
տալով, անոր օգնութեամբ կարգու-
ելի նիւթեր տուին հիւանդին, սա-
կայն անօգուտ կերպով, փանջի
Տր. Բաթիէրընի հանձնելէ առաջ Սեր
Ֆ. Սմայթ վերջին շունչը տուած էր:
Այս պայմանաց մէջ, Տր. Բաթիէրըն
չէր կրնար մահուան պատճառն հա-
տաւան, ուստի Իրողութիւնը ծանուց-
ուեցաւ անգլիական հիւպատոսա-
րան ուր ամբողջապէս հարցաքննութիւն
մը կատարուեցաւ, նախադատութեամբ
անցը: Հիւպատոս Պ. Թալիկին իւր
գուտ գատաւոր նախաաւաճ Պան-
քայի քանի մեռեալին մարմինը գնե-
լու: Համար, յետոյ Հիւպատոսարան
վերադառնալով սկսան հարցաքննել
Պանքայի այն պաշտօնեային որք
Սեր Ֆ. Սմայթի հետ յարաբերու-
թեան մէջ գտնուած էին մեռնելէն
առաջ, ինչպէս նաեւ Տր. Բաթիէրընը
ու Սեր Ֆ. Սմայթի անձնական բժիշկ
Տր. Մէլքոնի: Այս երկու բժիշկաց
կարծիքն առնել յետոյ, դատարանը
դիմադնութիւն մը հրամայեց որ կա-
տարուեցաւ անոնց և Տր. Բաթիէր-
օղլուն և Տր. Մէլքոնիէն ձեւաւոր,
Հիւպատոսարանը Պանքայի ստորէն
Պ. Լա Ֆրանսիէի վկայութիւնն եւս
ստել յետոյ, իր հարցաքննութեան
շարտաւորութիւնը թողուց այս օր-
ուս:

Ուսմանեան կայս. Պանքայի այսօր
գոց է, ի նշան սգոյ Սեր Զինտէրիք
Սմայթի մահուան:

Անգլիական դեսպանն ու դեսպա-
նուհին Սեր Ֆ. Սմայթի մահն իմանա-
լով, փութացին հանգուցելուն տունն
երթալ: Տիկնին Վառնա փաշայ այս գործի
հարգած էր արդէն Սեր Սմայթի
տարաբաղ պարունակ, զոր Սեր Ուիլյեմ
Հուայթ, Լէտի Հուայթ և այլ բազմա-
թիւ բարեկամք ու բարեկամուհիք
միմիջարեւ կ'ապած էին:

Սեր Զինտէրիք Սմայթ Պանքային
փաթմի, հաւատարմի և կարող պաշ-
տարաններէն էր, ու հանդուրժ-
մաբարարական գործոց ու հանգու-
նեւոր կազմակերպութեան մէջ իր ու-
նեցած արդիւնաւոր մասնակցու-
թեամբ, 1856 ին Պանքան մտած էր
եւ իր երեսուն եւ չորս տարուան
պաշտօնակարութեան շատ առիթնե-
րու մէջ ընծայեալ օգտուն և դրամա-
կան այդ մեծ հաստատութիւնը:

Իւր մահ զգալի պակաս մը կը թո-
ղու Օսմ. Պանքայի պաշտօնեային
ինչպէս նաեւ մայրաքաղաքի եւ քաղա-
կան գաղթականութեան բարձր դա-
սուն մէջ:

ՆԱԽԱՐԱՐ ԿԱՐԺԱՐԱՆ

Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ՝ Հէյ-
պէլի կղզւոյ նաւային վարժարանին
կից գտնուած կայս. քէօշին այդ վար-
ժարանին կցուելով, պիտի յայտնա-
բերուին նաւապետական վար-
ժարանի, Մոսկովին նախարարութիւնը,
որուն հաջորդած էր կայս. այն Ի-
րաւէն, Հէյպէլի կղզւոյ վարժարանին
տեսչութեան հաջորդած է զայն Տե-

սուլթ. Թալիար փաշա՝ իւր ներկայու-
թեան կողմով բոլոր աշակերտներն ա-
նոնց ծանուցած է կայսերական այն
հրամանը, Աշակերտք բարեկամութե-
ան շարքին ըրած են փան կենաց և բա-
րօրութեան վեհ. Սուլթանին:

ՍԵՐ ԷՏԻՊԱՐ ՎԻՆՍԵՆՏԻ

Օսմ. կայս. Պանքայի ընդհ. տն-
դէն Սեր Կոնար Վինսենթ ամսոյ
15-27 թիւ Աղեքանդոքիս համայնով, յա-
նդրք օրը Գահիրէ ուղեւորել է, Բարձր-
Խաթիվին ներկայանալու համար:

ԱՌԵԻՏՐԱՊԱՆ ՍԵՆՏԵՐ

Չորեքշաբթի օրը, 7 փետր. տեղի
ունեցաւ Կ. Պոլսոյ Առեւտրական Սե-
նայի արձանագրեալ փաճաւակնաց
ու սեղանաւորաց ընդհանուր ժողովը,
ընտրելու համար տասն ընտրողներ
որք իշխալ Սենեթին վարչութեան
ըստ օրինի հրաժարելու տասն անդա-
մոց յաջորդները պիտի ընտրեն: Դրա-
մատանց և սեղանաւորական ընկերու-
թեանց մեծացոյն մասը պատուիրակ-
ներ զրկած էին այս ժողովին որուն
ներկայ էին նախապէս փաճաւակներ,
սեղանաւորք, գործարանտեսեր և
այլք:

Հարկեր երեսուն հինգ սեղանա-
ւորք և փաճաւակներ մասնակցեցան
քուէարկութեան որ հետեւեալ ար-
դիւնքն ունեցաւ:

Արիտասկէս էֆ. Ապրեսան	130
Յիւրայ պէյ	113
Պ. Ժ. Քաղաքապետ	112
Տիմիթիւրի էֆ. Ենիփոլեւեա	109
Պ. Զ. Համօրուլ	109
Պ. Ժոզէֆ Լէֆի	104
Պ. Սիլվէն Միլ	98
Մէլքոն Ապուլի էֆ.	96
Սիլվէն Սիւպայի էֆ.	94
Տ. Կիւմրէլիստան էֆ.	66

Հետեւաբար, Կիւմրէլիստան տասն
անձներ ընտրող հոշակուեցան և Ա-
ռեւտրական Վեմ. նախարարին կող-
մէ անուանուելիք ուրիշ տասն անձանց
հետ պիտի գումարելին հրաժարելոց
յաջորդներն ընտրելու համար:

(Ա.Ե.Պ.Ե.Լ.Ե.Լ.)

ԱՌԵԻՏՐԱՊԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

Սաքի. Սուլթանի անաւան իշ-
խանութիւնը իր քաղաքականութեան
առաւ է մայրաքաղաքին մէջ առեւ-
տրական սակարան մը հաստատուելու
ինչպէս և թէ այս առիթով ծրագիր
մը պատրաստուած է:

ՊԱՏՈՒՆՆԵՐ ԿԱՐԺԱՐԱՆ

Ելմանուց Երեսփոխանութիւնը նա-
խաժողով օր և երկէ շարունակեց մէկ
մէկ ամառվոյակ վճարել կառավարա-
կան պաշտօնատարաց: Ամառվոյակաց
վճարումն այսօր եւս տեղի պիտի ու-
նենայ:

ԱՌՈՂ.ՉՊԱՆԱՆ ԵՐԱՐԻՐ

Վեհ. Սուլթանի առաջին բժիշկ
Մարիոսէնի փաշայ մայրաքաղաքին ա-
ռողջապահական վիճակին նկատմամբ
ծրագիր մը մատուցած է ն. Վեհ. Վե-
մ. Կառութեան, որ հրամայած է ի գործ
գնել այդ ծրագիր իրաւաւորութիւն-
ները: Ներքին գործոց նախարարու-
թիւնը Բաղաքապետութեան և բժիշ-
կական վարչութեան զրկած է այդ
ծրագիրն, որ ի մնող գործադրու-
թեան պիտի դրուի:

Մամբոսէնի փաշայ այդ ծրագրով
առաջարկած է ներքին գործոց նա-
խարարութեան պաշտօնատան մէջ բը-
ժիշկական յանձնաժողով մը կազմել
գործադրելու համար իւր ծրագրի
տրամադրութիւններն որք գլխաւորա-
բար երկու կէտեր կը պարունակէ: Ա.
ժողովարան անոնք առեւել Տոմար
ստիպարական ընդ պատուաստ և զը-
բանեալներ արգելաւորած են: Նույնպէս տեղ
եւ ուրիշ տեղ փոխադրուած անանց
համար եւս վկայական

